Ədalət.- 2020.- 17 sentyabr. S. 5.

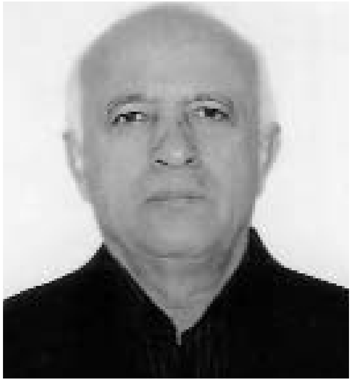

Maraqlı bir insanın ömür yolu

Zabil BAYRAMLI,
tarix elmləri doktoru, professor

Qədim və zəngin tarixə malik Qarabağ əski çağlardan bəri xalqımızın əsas mədəniyyət mərkəzlərindəndir. Yüz illər boyunca siyasi və mədəni proseslərin cərəyan etdiyi Qarabağın mərkəzi Şuşa şəhəri də salındığı ilk günlərdən mədəniyyətimizin beşiyi olmuşdur. Şuşa XIII- XIX əsrlərdə olduğu kimi XX yüzildə də Azərbaycanın siyasi həyatında mühüm rol oynamış, erməni təcavüzünə qarşı əsas mübarizə mərkəzlərindən birinə çevrilmişdir. Eyni zamanda Şuşada çoxlu sayda mədəniyyət və siyasi xadimlər yetişmişdir. Bunlara misal olaraq Əhməd bəy Ağaoğlu, Üzeyir Hacıbəyov, Bülbül və digərlərini misal göstərmək mümkündür.

Bu ənənə qırılmamış və hazırda da davam etməkdədir.Bu gün məcburi köçkünlük həyatı yaşamaq məcburiyyətində qalan şuşalılar ata-babalarının qoyub-getdiyi ənənəyə sadiq qalaraq xalqımıza mədəniyyətimizin bütün sahələrində öz töhfələrini bəxş edirlər. Belə elm adamlarından biri Yunis Rza oğlu Hüseynov da Şuşada anadan olmuş və ilk təhsilini də bu şəhərdə almışdır. Təhsilini davam etdirməklə yanaşı, "Kolxoz bayrağı" qəzeti redaksiyasında mürəttib vəzifəsində işləmişdir. O, 1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsi və ondan sonrakı çətinliklər dövründə gələcəyə olan inamımı itirməmiş, hərtərəfli təhsil alaraq xalqına xidmət etməyi qarşısına məqsəd qoymuşdu. Bu məqsədlə də 1960-cı ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinə daxil olmuş və ali təhsilini başa çatdırıb, yenidən öz doğma şəhərinə qayıtmışdır. Şuşada pedaqoji fəaliyyətə başlayan gənc Yunis müəllim 4 nömrəli orta məktəbdə müəllim, təlim-tərbiyə işləri üzrə müavin, daha sonra rayon təhsil şöbəsində baş müfəttiş və şəhər 3 nömrəli orta internat məktəbdə direktor vəzifələrində çalışmışdır. Hamının sevgisini qazanan bu işgüzar pedaqoqun dərs dediyi şagirdlər hal-hazırda müxtəlif sahələrdə - müəllim, həkim, hüquqşünas, iqtisadçı, mühəndis və digər sahələrdə şərəflə fəaliyyət göstərirlər.

1970-ci ildə Azərbaycanın milli tarixinin təbliği sahəsində onun pedaqoji təcrübəsi Şuşa rayon Maarif Şöbəsinin metodkabineti tərəfindən öyrənilib yayılmış və bunun üçün metodiki vəsait hazırlanıb nəşr olunmuş və rayonun məktəblərinə göndərilmişdir. Həmçinin o, 1988-ci ildə "Metodist müəllim", 1991-ci ildə "Azərbaycan Respublikasının xalq təhsil əlaçısı", 1994-cü ildə "Ali dərəcəli müəllim" adlarına layiq görülmüşdür.

Yunis Hüseynov 1975-cü ildə "Əmək veteranı" və 2007-ci ildə "Tərəqqi" medalları ilə təltif edilmişdir. O, məlum hadisələrlə əlaqədar vətənini tərk edərək Bakı şəhərinə gəlmiş və öz əmək fəaliyyətini 2011-ci ilə qədər burda fəaliyyət göstərən Şuşa şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbində təlim-tərbiyə işləri üzrə direktor müavini və müəllim işləmiş, Bakıda məskunlaşan məcburi köçkün şuşalıların övladlarına yenidən dərs demişdir. Doğma şəhərinin həsrəti ilə yaşasa da, bütün çətinliklərə baxmayaraq, həmyerlilərinə mənəvi kömək göstərmişdir.

O, Bakı Baş Təhsil Şöbəsi tərəfindən təşkil olunan pedaqoji mühazirə və açıq dərslər müsabiqələrində ikinci dərəcəli diplomlara layiq görülmüş, 2006-cı ildə isə "XXI əsrin tanınmış maarifçisi" Beynəlxalq diplomu ilə təltif olunmuşdur.

Yunis Hüseynov 2009-cu ildə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Tarix İnstitutunun Dissertasiya Şurasında "QARABAĞNAMƏLƏR" AZƏRBAYCAN TARİXİNİ ÖYRƏNMƏK ÜÇÜN MƏNBƏDİR" mövzusunda dissertasiya müdafiə etmiş, tarix üzrə fəlsəfə doktoru adı almışdır. Onun elmi fəaliyyətinin başlıca istiqamətləri Qarabağ xanlığının yaranması, siyasi, iqtisadi, mədəni, sosial həyatını tədqiq etmək və araşdırmaqdan ibarətdir. Müstəqilliyimizin əldə olunmasından sonra Qarabağ xanlığının milli tarixində mövcud olan qara ləkələrin aradan qaldırılması istiqamətində o, müxtəlif elmi-akademik araşdırmalar həyata keçirmişdir. Alimin elmi fəaliyyəti Azərbaycan ərazilərinə, o cümlədən də, Qarabağa ermənilərin Rusiya imperiyası tərəfindən gətirilib məskunlaşdırılmaları problemlərini siyasi cəhətdən təhlil etmək və onun sosial nəticələrini araşdırmaqdan ibarətdir. Y.Hüseynov Qarabağ tarixində ermənilərin yad element olduqlarını qaynaq və mənbələr əsasında araşdırıb təhlil etmiş və Qarabağın keçmiş tarixinin tam şəkildə öyrənilməsində çox böyük uğurlar əldə etmişdir .

Altı kitabın və çoxlu sayda elmi-publisistik məqalənin müəllifi olan Yunis Hüseynov bütün yazılarında ermənilərin dağıdıcı fəaliyyətlərini, onların vətənsiz olduqlarını tarixi dəlillərlə sübuta yetirməyə çalışmışdır. Onun araşdırmaları istər Qarabağ tarixi, istərsə də Azərbaycan tarixi üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Haqqında söhbət açdığımız nüfuzlu ziyalımız Yunis Hüseynovun bu gün 85 yaşı tamam olur. Allahdan istəyimiz budur ki, 90 yaşını doğma şəhərimiz Şuşada qeyd edək.